

STORTINGET

Representantforslag 208 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Kjersti Toppe og Siv Mossleth

Dokument 8:208 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Kjersti Toppe og Siv Mossleth om at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang framfor EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority)

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at Europakommisjonen 13. mars 2018 la fram forslag til en forordning om etablering av et europeisk arbeidsmarkedsbyrå.

Kommisjonen skriver i sin pressemelding at det nye byrået skal sikre at Den europeiske unions (EU) regler håndheves på en rettferdig, enkel og effektiv måte. Det skal støtte medlemslandene i saker som angår grensekryssende mobilitet, som fri bevegelse av arbeidstakere, utstasjonering av arbeidstakere, koordinering av trygdeordninger og samarbeidet mellom landene for å håndtere svart arbeid. Forslaget er en oppfølging av den sosiale pilaren som ble vedtatt i november 2017. Byrået skal gi informasjon til borgere og foretak, støtte opp om samarbeidet mellom de nasjonale myndighetene og mekle og avgjøre tvister i grensekryssende konflikter. Arbeidsmarkedsbyrået skal dekke alle sektorer.

Forslaget er til behandling i Europaparlamentet og Rådet. I Europaparlamentet er forslaget i en tidlig behandlingsfase. Saksordfører er nederlandske Jeroen Lenaers (EPP). Neste komitémøte i Europaparlamentets arbeids- og sosialkomité er 25.–26. april. Det er et uformelt arbeids- og sosialrådsmøte i Sofia 17.–18. april.

Norge er vanligvis invitert til å delta på slike uformelle rådsmøter (statsråd/statssekretær).

Forslagsstillerne viser til at da Stortinget godkjente EØS-avtalen (Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde) i oktober 1992, vedtok Stortinget samtidig en egen EØS-lov. I loven står det i § 1 at EØS-avtalens hoveddel «skal gjelde som norsk lov». Underforstått: Norske lover som er i strid med avtalens hoveddel, må derfor vike.

Dette følges opp i EØS-lovens § 2:

«Bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. Tilsvarende gjelder dersom en forskrift som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, er i konflikt med en annen forskrift, eller kommer i konflikt med en senere lov.»

For at ingen skal være i tvil, står det samme i protokoll 35 til EØS-loven: Partene forplikter seg til å gi EØS-lovverket forrang hvis en norsk lov er i strid med en EØS-lov.

Forslagsstillerne viser til at EØS-avtalen er bygd på at Norge skal ha samme regelverk som EU for alt som angår det EU kaller sitt «indre marked». Dette omfatter EUs regelverk for den frie flyten av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft, EUs konkurranseregler og etableringsretten. «Samme regelverk» betyr at når EU vedtar nye regler – eller endrer tidligere regler – må Norge endre sine regler likedan.

Forslagsstillerne viser til at dette har provosert store deler av norsk fagbevegelse. LO-kongressen i 2017 var derfor like enstemmig som i 2013:

«Norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EUs regler.»

Forslagsstillerne viser videre til at da Roma-traktaten ble inngått i 1957, vågde ikke EUs regjeringssjefer å traktatfeste at enhver EU-lov skyver til side alle nasjonale lover som den er i strid med.

Dette var det EU-domstolen fastslo for at EU-traktatens mål om «en stadig tettere union» skulle kunne virkeliggjøres. Det skjedde ved at EU-domstolen i 1964 la til grunn at medlemsstatene ved å melde seg inn i EU hadde akseptert en permanent begrensning i sine suverene rettigheter.

I Norge har man forhandlinger mellom partene i arbeidslivet, noe som blant annet gir landsomfattende tariffavtaler. Norge har lovregler og avtaler om tvistebehandling, meklinger med Riksmekleren og Arbeidstilsynet skal følge opp arbeidsmiljøloven. Både regjering og opposisjon sier seg enig i å videreføre trepartssamarbeidet mellom de to partene i arbeidslivet og staten. Norge har ratifisert og holdt høgt fram en rekke ILO-konvensjoner som omhandler maktforholdene i arbeidslivet.

Et velorganisert arbeidsliv gir gode forutsetninger for produktivetsforbedring kombinert med et trygt fa-

milieliv. Reguleringa av norsk arbeidsliv har vært et forbilde for fagligpolitisk engasjement i europeiske land.

I de kommende år er det nødvendig med økt nasjonal og internasjonal innsats for å fremme – ikke svekke – den norske modellen. Det er en viktig forutsetning for å videreutvikle samholds-Norge slik at svake grupper får større trygghet i arbeidslivet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringa påse at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang framfor Norges forpliktelser som vil kunne inngå i EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority).
2. Stortinget ber regjeringa gi sin vurdering av om norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning kan gis forrang framfor EØS-avtalens regler.

10. april 2018

Per Olaf Lundteigen

Sigbjørn Gjelsvik

Geir Adelsten Iversen

Kjersti Toppe

Siv Mossleth